

Obrazac Metodičkih preporuka za ostvarivanje odgojno-obrazovnih ishoda predmetnih kurikuluma i međupredmetnih tema za osnovnu i srednju školu	
OSNOVNI PODATCI	
Ime i prezime	Jadranka Kaučić
Zvanje	prof. hrvatskoga jezika i književnosti
Naziv škole u kojoj ste trenutačno zaposleni	Obrtnička škola, Požega
Adresa elektroničke pošte	jadranka.kaucic@skole.hr
Naslov Metodičkih preporuka	August Šenoa, <i>Prijan Lovro</i> – sat lektire
Predmet (ili međupredmetna tema)	Hrvatski jezik
Za međupredmetnu temu navesti u okviru kojeg nastavnoga predmeta, sata razrednika ili izvannastavne aktivnosti se izvodi.	Ishodi ovoga sata, uključujući i sadržaje međupredmetnih tema mogu se dodatno produbiti na satu razrednika.
Razred	1. razred, srednja strukovna škola (arhitektonski tehničar)
OBVEZNI ELEMENTI	
Odgojno-obrazovni ishod (oznaka i tekst iz kurikuluma predmeta ili međupredmetnih tema objavljenih u NN)	<p>SŠ HJ B.1.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu.</p> <p>SŠ HJ B.1.2. Učenik razlikuje i opisuje književni tekst prema temi i žanru na sadržajnoj i izraznoj razini i primjenjuje književnoteorijske pojmove.</p> <p>SŠ HJ A.1.1. Učenik opisuje i pripovijeda u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja.</p> <p>MPT</p> <p>Građanski odgoj A.4.3. Promiče ljudska prava.</p> <p>Osobni i socijalni razvoj A.4.1. Razvija sliku o sebi. A.4.2. Upravlja svojim emocijama i ponašanjem.</p> <p>Učiti kako učiti A.4/5.3. Kreativno mišljenje</p> <p>Osobni i socijalni razvoj B.4.2. Suradnički uči i radi u timu.</p>

Tijek nastavnog sata	Aktivnost „vrući stolac“ Kviz Aktivnost „vrijednosna os“ (obje aktivnosti su detaljno opisane u pripremi)
Opis svih aktivnosti (što rade učenici, a što učitelj/nastavnik)	Učenici su tijekom cijelog sata aktivni kroz cikluse govorenja koje podrazumijeva slušanje suučenika, kritičkog mišljenja, argumentiranja i međusobne suradnje. Nastavnik je moderator koji organizira redoslijed aktivnosti i usmjerava učenike u pojedinim fazama sata kako bi se zadani ishodi realizirali.
Sadržaji koji se koriste u aktivnostima	Kviz (u poveznici)
Primjeri vrednovanja za učenje, vrednovanja kao učenje ili naučenog uz upute	Vrednovanje naučenog (prikaz sumativnog vrednovanja u prilogu)
Razrađeni problemski zadaci, zadaci za poticanje kritičkog razmišljanja, kreativnosti i/ili istraživački zadaci; ovisno o predmetu i nastavnoj temi	Zadatci za poticanje kritičkog razmišljanja opisani su detaljno u pripremi
DODATNI ELEMENTI¹	
Poveznice na više odgojno-obrazovnih ishoda različitih predmeta ili očekivanja međupredmetnih tema	Očekivanja za UKU – učenik pokazuje razumijevanje naučenog raspravljanjem o temi i sudjelovanjem u debati Očekivanja za OSR – učenik izgrađuje samopouzdanje i jača osjećaj vlastite vrijednosti
Aktivnost u kojima je vidljiva interdisciplinarnost	
Aktivnosti koji obuhvaćaju prilagodbe za učenike s teškoćama	Prilagodbe: 1. za aktivnost „vrući stolac“ - nastavnik uključuje učenika u sudjelovanje na način da mu pomogne sastaviti pitanja za intervjuirane likove i na taj način ga postupno uključiti u aktivnosti govorenja 2. za kviz – nastavnik može proći s učenikom pitanja i pomoći mu potpitanjima kako bi došao do točnog odgovora 3. za vrijednosnu os – ohrabriti učenika da zauzme stav nakon slušanja svojih

¹ Sastavni elementi prijave koji omogućuju dodanu vrijednost provedbi javnog poziva. Nisu obavezni, ali nose dodatne bodove u skladu s kriterijima procjene Metodčkih preporuka.

	kolega dok debatiraju i pomoći učeniku pri sastavljanju natuknica
Aktivnosti za motiviranje i rad s darovitim učenicima	Učenici prema vlastitim afinitetima mogu u Powtoon izraditi animirani film ili strip u Pixton na temu <i>Život prijana Lovre</i>
Upute za kriterijsko vrednovanje kompleksnih i problemskih zadataka i/ili radova esejskoga tipa	
Projektne zadaci (s jasnim scenarijima, opisima aktivnosti, rezultatima projekta, vremenskim okvirima)	
Poveznice na multimedijske i interaktivne sadržaje	poveznica na kviz
Prijedlozi vanjskih izvora i literature	

Priprema za nastavni sat

Nastavna tema: August Šenoa, Prijan Lovro

Priprema učenika za pisanje provjere lektire u narednom školskom satu

Razred: 1. razred - arhitektonski tehničar

105 nastavnih sati

ISHODI

SŠ HJ B.1.1. Učenik izražava svoj literarni doživljaj i objašnjava stav o književnom tekstu

- učenik izražava svoje mišljenje i stavove o pripovijesti *Prijan Lovro*

SŠ HJ B.1.2. Učenik opisuje književni tekst prema temi i žanru

- učenik analizira postupke likova iz pripovijesti *Prijan Lovro*

SŠ HJ A.1.1. Učenik opisuje i pripovijeda u skladu sa svrhom i željenim učinkom na primatelja

- učenik razgovara prema obrascima razgovora u skupini
- učenik intervjuira likove iz pripovijesti

TIJEK SATA

Učenike treba motivirati aktivnostima u kojima će verbalno izraziti svoja čitateljska iskustva, mišljenja i stavove, a istovremeno pokrenuti procese kritičkog i kreativnog mišljenja prije pisanja provjere pročitane lektire u drugom satu.

1. Aktivnost za učenike – metoda vrućeg stolca

20 minuta

OPIS AKTIVNOSTI: učenici slože stolice u polukrug, a nasuprot je „vrući stolac“ u koji naizmjenice sjedaju učenici koji se smještaju u ulogu likova iz pripovijetke. Učenici rado sudjeluju u ovoj aktivnosti jer je interaktivna, oslobađa mehanizme govorenja, potiče istraživački duh i zabavna je zbog sceničnih efekata. U dogovoru s nastavnikom na ploču ispisuju imena likova koje žele ispitati u vrućem stolcu, zatim imaju nekoliko minuta za prisjećanje situacija iz pripovijesti koje su im bile najzanimljivije. Uz situacije vežu likove prema kriteriju važnosti za fabularni tijek. Učenici ovu metodu usavršavaju vježbanjem.

Prvi „vrući stolac“ je Lovrin. Učenici se dobrovoljno javljaju za ulogu junaka koji će odgovarati na pitanja suučenika, a mogu predložiti i učenika kojega vide kao junaka kojega žele ispitati. Prikaz mogućih pitanja koja učenici postavljaju Lovri:

- Kako si provodio dane u sjemeništu? • O čemu si razmišljao?
- Za kojeg roditelja si bio više vezan? • Kako si se osjećao kada te je otac potjerao iz kuće?
- U koju si djevojku bio više zaljubljen – Malvinu ili Anđeliju?
- Zašto si toliko volio čitati i učiti? • Kakav ti je bio život u grofovskoj palači?
- Koliko ti je novac bio važan u životu?
- Kako si zamišljao život s Minkom, s obzirom na to da ju nisi volio? • Kakav je osjećaj ženiti se iz interesa?
- Koji trenutak u svome životu bi promijenio da možeš?

Drugi „vrući stolac“ je Malvinin. Prikaz nekih pitanja koja su učenici postavili Malvini:

Zanimljivo pitanje često potakne svojevrsnu oluju ideja kod ostalih učenika, stoga znaju postaviti i pitanja na koja nema odgovora u literarnom tekstu pa učenik improvizacijom odgovara onako kako misli da bi lik razmišljao/postupio. Nastavnik je moderator koji prema potrebi usmjerava interakcije učenika i pazi na vrijeme. Aktivnost se provodi u vremenu koje je potrebno da se zahtjev realizira i dok je aktivnost učenika usmjerena na rješavanje zadatka.

- O čemu si voljela razgovarati s Lovrom? • Što ti se najviše sviđjelo na njemu?
- Kako si se osjećala kada ti je rekao da te voli? • Jesi li i ti voljela Lovru?
- Jesi li se morala udati bez ljubavi? • Koliko si mislila na Lovru nakon njegovog odlaska?
- Koliko se Lovro promijenio kad si ga srela nakon udaje? • Što si osjećala dok si razgovarala s njim?

2. Aktivnost za učenike – rješavanje kviza

Između dvije aktivnosti govorenja u kojima se potiču govorne vještine, kultura slušanja i komunikacija, učenici će riješiti [kviz](#) u kojemu su sadržane osnovne tematske odrednice pripovijesti. Nakon rješavanja kviza učenici mogu postaviti pitanja jedni drugima ukoliko postoje još neke nedoumice ili dvojbe.

5 minuta

3. Aktivnost za učenike – vrijednosna os

20 minuta

OPIS AKTIVNOSTI: vrijednosna os je nastavna metoda pogodna za vježbanje govorenja, odgajanje kulture slušanja i za razvijanje kritičkog mišljenja.

Vrijednosna os može biti nacrtana na ploči, a mogu je i učenici izraditi od konopca na koji se postave papiri **ZA** (u zelenoj boji) i **PROTIV** (u crvenoj boji) s pripadajućim brojevima 1, 2, 3. Konopac se pričvrsti paralelno s pločom od jednog do drugog zida. Klupe se pomaknu kako bi učenici imali prostora za zauzimanje pozicija i u fizičkom smislu. Nastavnik piše na ploču tezu - **LOVRO JE MOGAO IMATI DRUGAČIJI KRAJ**. Učenici razmišljaju o ponuđenoj tezi i zauzimaju stav **ZA** ili **PROTIV**. Izlaze pred ploču i fizički se postavljaju na lijevu ili desnu stranu, ovisno o izboru. Potom procjenjuju o tomu koliko su uvjereni u **ZA odnosno PROTIV** na skali od 1 do 3 i stanu ispod oznake broja koji su odabrali.

Prvi govornik je učenik afirmacijske skupine na poziciji broja 3 koji je najsigurniji u tezu **LOVRO JE MOGAO IMATI DRUGAČIJI KRAJ**. Brani tezu tako što iskazuje svoje mišljenje i argumentira ga. Ukoliko je još učenika zauzelo istu poziciju, govore jedan nakon drugoga. Učenici koji su u negacijskoj skupini u natuknicama bilježe bitne odrednice govora njihovih suučelnika i smišljaju pitanja kojima će nakon svojega izlaganja pokušati poljuljati stav pripadnika afirmacijske skupine ili ih dovesti u situaciju da nemaju odgovor na njihovo pitanje.

Drugi govornik je učenik negacijske skupine na poziciji broja 3 koji je najsigurniji u negiranje postavljene teze. Isti postupak, tj. redoslijed govorenja je u drugom krugu kada govore oni učenici koji nisu do kraja sigurni u postavljenu tezu i obrazlažu zašto te prikazuju sporni trenutak. Jedinice na obje strane vrijednosne osi govore u posljednjem krugu govorenja.

Učenici koji promatraju sučeljavanje vode bilješke i mogu tijekom izvođenja aktivnosti zauzeti željenu poziciju.

Na kraju aktivnosti pobijedila je ona strana koja je imala najjaču argumentaciju u obrani svojih stavova, što se može vidjeti i prema broju pozicija koje su zauzeli učenici promatrači.

Primjer iz prakse:

ZA 3 • Lovro je mogao imati drugačiji kraj da je razumnije vladao svojim životom i da je svoje osjećaje znao kontrolirati. Trebao je raditi i školovati se pa ne bi obitelj doveo u tešku financijsku krizu i ne bi se osramotio kao lovac na miraz. • Lovro je trebao biti odgovorniji prema sebi i svome životu, stajati čvrsto na zemlji i uzeti život u svoje ruke. Na kraju je mogao biti čvršći kada mu je Anđelija rekla da je stric saznao za njegovu prošlost. Mogao je pričekati pravi trenutak da se dokaže kao čovjek koji ju je dostojan .

PROTIV 3 • Lovro nije mogao imati drugačiji kraj jer je bio preosjećajan, ispaćen teškim ljubavnim iskustvima i odnosima u obitelji. • Lovro se očekivano ubio na kraju pripovijetke jer je izgubio sve u trenutku kad mu je došla Anđelija. • Bojao se i sramio susreta s obitelji.

Pitanja afirmacijske skupine negacijskoj: • Mnogi ljudi su imali loša ljubavna iskustva, zašto nisu svi izvršili samoubojstvo?

Pitanja negacijske skupine afirmacijskoj: • Kako bi se ti vratio kući koju više nemaš? Kako bi pogledao ocu u oči? • Lovro je iz siromašne patrijarhalne obitelji koju je doveo do ruba propasti.

Učenici mogu promijeniti svoje mišljenje ukoliko ih je argumentacija druge strane potaknula da se predomisle.

Nastavnik je i u ovim aktivnostima medijator koji usmjerava učenike dok ne ovladaju ovakvim oblikom debatiranja. Za razliku od debate, za ove aktivnosti nema vremenskog ograničenja. Aktivnost je završena u trenutku kada se iscrpe pitanja i argumentacija, kada i oni neodlučni učenici zauzmu stav o ponuđenoj tezi.

Vrednovanje za učenje:

Nastavnik za vrijeme sata prati aktivnost učenika i vodi bilješke u razrednoj bilježnici Onenote ili na Carnet Loomenu.

Prikaz sumativnog vrednovanja pročitane lektire *Prijan Lovro* Augusta Šenoae:

1. Kojim postupkom Šenoa uvodi čitatelja u pripovijest *Prijan Lovro*? (Razgovorom Augusta Šenoae i udovice o hrvatskoj književnosti.) **1 bod**
2. Objasni zbog čega se pripovijest *Prijan Lovro* naziva uokvirena pripovijest? (Pripovjedač se, nakon razgovora s udovicom, pripovijedanjem vraća u prošlost i govori o svom prijateljstvu s Lovrom, a istovremeno iznosi i njegovu životnu priču. Na kraju pripovijesti vraća se u realnost i komentira prisutnima Lovrinu priču.) **3 boda**
3. Što udovica misli o hrvatskoj književnosti? (Udovica misli da hrvatski pisci uvijek pišu iste priče o dvoje mladih koji se zavole pa slijedi prepreka i onda dođe sretan kraj.) **2 boda**
4. Prema napisanim fabularnim tokovima prikaži događanja koja su uslijedila i emocionalna stanja lika Lovre kao posljedicu zbivanja.

Tijek fabule	Događaj koji je uslijedio	bodovi	Emocionalno stanje lika Lovre	bodovi
Lovro odlazi u sjemenište	shvaća da svećenički poziv nije za njegov slobodni duh	2	neveseo, tjeskoban, zamišljen, uznemiren	2
Lovro se zaljubljuje u Malvinu	Lovro iskazuje ljubav Malvini, izlazi iz samostana uz blagoslov predstojnika	2	Lovru obuzimaju snažne emocije, sve jače čezne za svjetovnim životom	2
Lovro se vraća kući	roditelje pogađa Lovrin izlazak iz sjemeništa i otac ga tjera iz kuće, postaje odgojitelj sinu bogatog vladinog predsjednika (grofa)	2	Lovro je nesretan jer je majka rastužena njegovim izborom, a s druge strane osjeća sreću zbog slobode koja mu se smiješi	2
Lovro službuje u aristokratskoj palači	Lovro živikao gospodin, ima ugodan i lijep posao, miri se s roditeljima, oni su ponosni na njega zbog njegovog građanskog statusa	2	Lovro je sretan i slobodan, neopterećen financijskim problemima, vedar i veseo, želi nastaviti studij u Beču	2
Lovro saznaje da grofova veza za upis na akademiju u Beču nije polučila uspjeh	grof savjetuje Lovri da uči pravo i postane činovnik, Lovri je taj posao mrzak jer ga podsjeća na okove sjemeništa, odlučuje biti učitelj	2	pun je nade, želi odgajati mlade ljude	2
Lovro dobiva odbijenicu ministarstva za potporu	otac je nesretan jer su Lovri blokirani svi životni putovi, odlučuje pomoći sinu podizanjem hipoteke na imovinu	2	Lovro tone u svojoj nemoći, dobiva vrućicu i oboljava, shrvan životnim neprilikama, žali oca	2
Lovro odlazi u Beč na školovanje	nakon dvije godine otac mu javlja da je ostao bez novaca i da ga ne može više pomagati	2	Lovro strepi da će roditeljska kuća propasti, osjeća se krivim za situaciju u kojoj su se roditelji našli	2
Lovro službujući u Pragu dobije vijest da je očeva kuća zadužena i upoznaje stariju djevojku Minku	obitelj se žrtvuje, Lovro se udvara Minki u nadi da će ženidbom spasiti oca od propasti, saznaje da ju roditelji žele udati jer imaju još petoro djece	2	Lovro je uznemiren i uplašen, osjeća se izigrano jer shvaća prijevaru	2
Lovro i Anđelija se trebaju vjenčati iz ljubavi	Anđelijin stric saznaje za Lovrinu prošlost i za vezu s Minkom, zabranjuje udaju Anđeliji	2	Lovro si u očaju prereže grkljan pred Anđelijom	2

Kriterij ocjenjivanja:

Broj bodova	ocjena
39 - 42	Odličan (5)
35 – 38	Vrlo dobar (4)
26 - 34	Dobar (3)
21 - 25	Dovoljan (2)
0 – 20	Nedovoljan (1)